

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Algas nodokļa grāmatiņa

09.01.2024.

Saturs

Algas nodokļa grāmatiņa	1
Vispārīga informācija	3
Kā atvērt grāmatiņu	3
Grāmatiņas piešķiršana	4
Grāmatiņā pieejamā informācija	5
Ienākuma gūšanas vieta, kur iesniegta grāmatiņa	6
Atvieglojumi un cita informācija darba devējam	8
Apgādājamie	10
Informācija darba devējam / ienākuma izmaksātājam.....	14
Normatīvie akti	15

Vispārīga informācija

Algas nodokļa grāmatiņa (turpmāk arī – grāmatiņa) ir ieraksts Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) informācijas sistēmā, un tā ir pieejama tikai elektroniskā veidā Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS).

- Ministru kabineta 2013. gada 4. jūnija noteikumi Nr. 304 "Kārtība, kādā piešķirama algas nodokļa grāmatiņa".
- Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli".

Kā atvērt grāmatiņu

eds.vid.gov.lv

>> EDS

www.vid.gov.lv

Pieslēgties EDS var, izmantojot:

- 1) VID piešķirto **lietotājevārdu un paroli**;
- 2) **www.latvija.lv** sniegto tehnisko risinājumu (vairāku Latvijas kredītiestāžu internetbanku identifikācijas līdzekļus);
- 3) **eParakstu** (eID karti un **eParaksts karti, eParaksts mobile**).

Valsts ieņēmumu dienests

Elektroniskās deklarēšanas sistēma

1

LV EN

Pieslēgties ar

EDS lietotājevārdu un paroli

Pieslēgties citām sistēmām

Ārpus ES reģistrēto komersantu reģistrācija
PVN īpašajā režīmā (OSS)

Pieslēgties
Eiropas informācijas sistēmām

Pieslēgties Valsts ieņēmumu dienesta
publiskojamo datu bāzei

Muitas deklarāciju statusa pārbaude

☒
 Piekrišu identifikācijas veikšanas **noteikumiem** un manu datu (vārda, uzvārda un personas koda) nosūtīšanai e-pakalpojuma sniedzējam – Valsts ieņēmumu dienestam (Talejas iela 1, Rīga, LV-1978).

Identifikācija ar kvalificētu paaugstinātas drošības elektroniskās identifikācijas līdzekli ?

eID

eParaksts

eParaksts mobile

Identifikācija ar kvalificētu elektroniskās identifikācijas līdzekli

SMART-ID

2

Identifikācija ar banku identifikācijas līdzekli

Swedbank

Citadele

SEB

BluOr Bank

INDUSTRA

LPB

RIB Reģionālā Investīciju Banka

Luminor

RIETUMU BANKA

Pakalpojumu nodrošina:

LATVIJAS VALSTS
RADIO UN TELEVĪZIJAS
CENTRS

3

Lūdzu, izvēlies autentifikācijas veidu:

eParaksts mobile

eID karte un eParaksts karte

Atcelt

Grāmatiņas piešķiršana

Lai saņemtu grāmatiņu, ja tā iepriekš nav bijusi iesniegta/piešķirta, nospiež spiedpogu *Atvērt algas nodokļa grāmatiņu*.

Pēc tam, kad VID saņems iesniegumu par grāmatiņas piešķiršanu, ne vēlāk kā nākamajā darbdiennā to varēs apskatīt EDS sadaļā "Algas nodokļa grāmatiņa".

DARBA VIRSMA		NODOKĻU MAKSĀTĀJS	LIETOTĀJS
VID*, izvēloties jautājuma kategoriju "Salīdzināšanā konstatēta pārmaksa (prasība)". Savukārt jautājumiem par parādu izvēlieties kategoriju "Salīdzināšanā konstatēts parāds (saistība)". Ja pārskata dati ir saprotami, sazināties ar VID nav nepieciešams.			
Kods telefoniskai identificēšanai Skatīt	Algas nodokļa grāmatiņa Lai saņemtu nodokļu atvieglojumus, norādiet galveno ienākuma gūšanas vietu un reģistrējiet apgādājamos. Atvērt	Gada ienākumu deklarācija Atvērt Attaisnoto izdevumu dokumenti	
Sagatavot dokumentu No veidlapas No faila	Maksājumi Maksājumi. Nodokļi. Saistības. Vēsture. Nomaksas stāvoklis un grafiki. Atvērt	Importa muitas deklarācijas pasta sūtījumiem Par pasta sūtījumiem no valstīm ārpus Eiropas Savienības Atvērt	

Izmaiņas grāmatiņā, t. sk. paziņojumu par apgādībā esošām personām, persona var iesniegt EDS tikai pēc tam, kad grāmatiņa ir piešķirta.

Grāmatiņu piešķir ar iesnieguma iesniegšanas dienu.

Nodokļa atvieglojumus, kas ir pamatoti, bet nav tikuši piemēroti gūtajam ienākumam, var saņemt, iesniedzot iedzīvotāju ienākuma nodokļa gada ienākumu deklarāciju¹.

1.piemērs

Jānis un Eduards sāka strādāt SIA "A" 2023. gada 7. augustā. Jānis iesniegumu par grāmatiņas piešķiršanu EDS iesniedza 14. augustā, un VID piešķīra grāmatiņu ar 14. augustu.

Savukārt Eduards iesniegumu EDS iesniedza 5. septembrī. Lai gan darba attiecības sāktas 7. augustā, VID piešķīra grāmatiņu ar iesnieguma iesniegšanas dienu. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksu, kas radusies, nepiemērojot atvieglojumus šajā periodā, Eduards varēs saņemt 2024. gadā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par 2023. gadu.

Grāmatiņā pieejamā informācija

Grāmatiņā ir šādas **sadaļas**:

- **pamata informācija** – personas vārds, uzvārds, personas kods un informācija par grāmatiņu – reģistrācijas numurs un datums, kad tā izsniegta/piešķirta, un pieņemto un noraidīto iesniegumu saraksts;
- **ienākuma gūšanas vieta**, kur iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, – ienākuma gūšanas vieta, kur iesniegta grāmatiņa un kur ienākumam tiek piemērots neapliekamais minimums;

¹ Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību" 1. pielikums.

- **apgādības** - informācija par apgādībā esošajām personām;
- izvēlne **papildu atvieglojumu** piemērošanai;
- izvēlne prognozētā mēneša **neapliekamā minimuma** piemērošanai;
- izvēlne nodokļa likmes un neapliekamā minimuma piemērošanai:
 - **Nepiemērot** prognozēto mēneša **neapliekamo minimumu**;
 - **Piemērot** iedzīvotāju ienākuma **nodokļa likmi 23 % apmērā**;
- nodokļa **atvieglojumi** – informācija, kas saņemta no citiem valsts reģistriem, par personai piešķirtu invaliditāti, politiski represētās personas statusu un nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu, kā arī piemērojamā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme;
- **pensijas** – informācija, kas saņemta no citiem valsts reģistriem, par personai piešķirtu pensiju.

VID vienas darbdienu laikā veic grāmatiņā attiecīgu ierakstu vai rakstveidā informē par ieraksta neveikšanu, ja secināms, ka personai nav tiesību uz nodokļa atvieglojumiem vai nodokļa papildu atvieglojumiem.

Ienākuma gūšanas vieta, kur iesniegta grāmatiņa

Ienākuma gūšanas vieta – algotā darba ienākuma gūšanas vieta vai cita ienākuma (t. sk. autoratlīdzības) gūšanas vieta, kurā iesniegta grāmatiņa un kurā piemēro neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus.

EDS sadaļā "Ienākuma gūšanas vieta" darba ņēmējs, kurš vienlaikus tiek nodarbināts pie vairākiem darba devējiem, **grāmatiņu iesniedz tajā ienākuma gūšanas vietā, kuru uzskata par galveno.**

Grāmatiņas iesniegšana nodrošina prognozētā mēneša neapliekamā minimuma un atvieglojumu piemērošanu ienākuma izmaksas vietā. Algas nodokļa grāmatiņu var iesniegt tikai **vienā** no darbavietām.

Ienākuma gūšanas vietā, kur iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, ienākumiem var piemērot 20 % nodokļa likmi.

Iesniegumu par ienākuma gūšanas vietu var iesniegt arī VID klientu apkalpošanas centrā papīra dokumenta veidā.

Ja ienākuma gūšanas **vieta nav norādīta**, ienākuma izmaksātājs nav tiesīgs piemērot neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus.

Ienākuma gūšanas vietas

Apgādības

☒ Rādīt aktuālos datus
 ☐ Rādīt visus datus

Saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju Jums nav norādīta galvenā ienākuma gūšanas vieta

Iesniegt grāmatiņu

Ja darbinieks maina ienākuma gūšanas vietu, 20 % nodokļa likmi jaunajā darbavietā piemēro ar iesniegšanas dienu.

Ienākuma gūšanas vietu var izvēlēties no gatavā saraksta vai ar meklētāja palīdzību, ja tā nav pieejama VID sarakstā.

Norādīt galveno ienākumu gūšanas vietu

VID rīcībā esoša informācija par Jūsu ienākumu gūšanas vietām

Izvēlēties

Reģistrācijas numurs

nosaukums

Iesniegt algas nodokļa grāmatiņu ienākuma gūšanas vietā, par kuru VID rīcībā nav informācijas

Juridiska persona

[Fiziska persona](#)

[VSAA \(Sociālās apdrošināšanas pakalpojumi\)](#)

Reģistrācijas numurs vai nosaukums

Ievadīt vismaz 5 simbolus

Meklēt

Grāmatiņu var iesniegt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā, lai atvieglotus piemērotu pensijas ienākumam.

Mikrouzņēmumu darbinieki (kas nav īpašnieki, saimnieciskās darbības veicēji – mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji) var iesniegt algas nodokļa grāmatiņu ienākuma gūšanas vietā un ienākumiem piemērot neapliekamo minimumu un atvieglotus.

Saimnieciskās darbības veicējs, kam neatkarīgi no savas darbības ir vēl cita ienākuma gūšanas vieta, var iesniegt grāmatiņu citam darba devējam (ienākuma gūšanas vietā) vai neiesniegt grāmatiņu nevienā ienākuma gūšanas vietā.

Sākot ar 2024.gadu mikrouzņēmumu **īpašnieki, saimnieciskās darbības veicēji – mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji** var iesniegt algas nodokļu grāmatiņu ienākuma gūšanas vietā, kas nav mikrouzņēmums, un piemērot neapliekamo minimumu un atvieglotus **ienākumiem, kas apliekami ar iedzīvotāju ienākuma nodokli**.

2. piemērs

Liene strādā SIA "A", kurā iesniegta grāmatiņa un tiek piemērots neapliekamais minimums un atvieglotumi. 2024. gada 3. janvārī Liene sāk darba attiecības pie saimnieciskās darbības veicējas Annas, kas ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja. Lienes ienākumiem var piemērot neapliekamo minimumu un atvieglotus.

3. piemērs

Reinis ir saimnieciskās darbības veicējs un maksā mikrouzņēmumu nodokli. Vienlaikus Reinis ir arī SIA "AA" darbinieks un saņem ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus.

Reinis var iesniegt grāmatiņu SIA "AA" un piemērot neapliekamo minimumu un atvieglojumus.

Pēc tam, kad ir beigušās darba attiecības ar vietu, kur iesniegta grāmatiņa, VID automātiski izņem grāmatiņu, norādot beigu datumu.

Atvieglojumi un cita informācija darba devējam

Darba ņēmējs var pats sev prognozēt mēneša neapliekamo minimumu, kas ir mazāks par VID prognozēto neapliekamo minimumu. Algai virs 1800 eiro mēnesī VID prognozēto neapliekamo minimumu nepiemēro.

Papildu atvieglojumi:

- **154 eiro mēnesī** – ja noteikta I vai II invaliditātes grupa;
- **120 eiro mēnesī** – ja noteikta III invaliditātes grupa;
- **154 eiro mēnesī** – ja noteikts politiski represētās personas vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statuss.

Persona, kurai piešķirti papildu atvieglojumi, grāmatiņā atzīmē – rādīt vai nerādīt darba devējam (ienākuma gūšanas vietai) minēto informāciju.

Ienākuma gūšanas vieta, kur iesniegta algas nodokļa grāmatiņa ⓘ	
Nosaukums	V
Reģistrācijas numurs	069281
Periods	01.06.2014 - ...
Ja papildu atvieglojumi nav atzīmēti, darba devējs, aprēķinot iedzīvotāja ienākuma nodokli, tos nepiemēros. Šajos gadījumos iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksu varēs atgūt nākamajā gadā, iesniedzot Gada ienākumu deklarāciju.	
☐ Invaliditāte ☐ Politiski represētās personas statuss ☐ Nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statuss	
Labot Izņemt grāmatiņu	

EDS sadaļā **“Prognozētais mēneša neapliekamais minimums”** var apskatīt neapliekamā minimuma apmēru, kuru ir aprēķinājis VID un kuru piemēro ienākumiem. Tas tiek pārrēķināts divas reizes gadā – 1. janvārī un 1. augustā.

☐ Nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statuss

Labot

Izņemt grāmatiņu

▼ Prognozētais mēneša neapliekamais minimums

51,98 periodā 01.01.2024 - 31.07.2024

[Skatīt pēdējā prognozētā mēneša neapliekamā minimuma aprēķina datus](#)

155,86	periodā 01.08.2023 - 31.12.2023
83,50	periodā 01.01.2023 - 31.07.2023
22,26	periodā 01.08.2022 - 31.12.2022
109,91	periodā 01.01.2022 - 31.07.2022
0,00	periodā 01.08.2021 - 31.12.2021

Lai nerastos situācija, ka ienākumiem tiek piemērota mazāka – 20 % – iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme vai arī gada laikā piemērots lielāks neapliekamais minimums, nekā vajadzētu, **cilvēks pats var izvēlēties saviem ienākumiem atbilstošu nodokļa likmi, kā arī piemērot vai nepiemērot prognozēto mēneša neapliekamo minimumu.**

Prognozējot mēneša neapliekamo minimumu, VID ņem vērā cilvēka iepriekšējā pusgadā gūtos ienākumus, tādēļ VID prognozētais neapliekamais minimums **var atšķirties** no gada diferencētajā neapliekamā minimuma, kuru piemēro gada ienākumu deklarācijā atbilstoši faktiskajiem gada ienākumiem.

Ja algai piemērotais VID prognozētais neapliekamais minimums ir lielāks nekā deklarācijā piemērojamais diferencētais neapliekamais minimums, par attiecīgo gadu var rasties nodokļa piemaksa, ja mazāks – nodokļa atmaksa.

Nepieciešamība **piemaksāt** iedzīvotāju ienākuma nodokļa starpību var rasties, piemēram:

- cilvēkiem, kas strādā vairākās darbavietās;
- cilvēkiem, kas atgriežas darbā pēc ilgāka pārtraukuma, piemēram, pēc bērnu kopšanas atvaļinājuma;
- darbiniekiem, kuriem šogad palielinājies atalgojums, vai tiem, kas tikko sākuši darba gaitas, piemēram, studentiem;
- strādājošiem pensionāriem;
- personām, kas gada vidū nomainījušas darbavietu.

Nodokļa likmes un neapliekamā minimuma piemērošana

- Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes 23% apmērā piemēros pēc iesnieguma ar atbilstošu atzīmi iesniegšanas, sākot ar nākamā mēneša 1.datumu.
- Prognozētā mēneša neapliekamā minimuma nepiemēros pēc iesnieguma ar atbilstošu atzīmi iesniegšanas, sākot ar nākamo dienu.

☒ Nepiemērot prognozēto mēneša neapliekamo minimumu (periodā 15.09.2020 - ...)
 ☒ Piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 23% apmērā (periodā 01.10.2020 - ...)

Labot

Ja ir atzīmēta izvēlne **Nepiemērot prognozēto mēneša neapliekamo minimumu**, sākot ar nākamo dienu, ienākuma gūšanas vietā vairs netiks piemērots neapliekamais minimums.

Ja ir atzīmēta izvēlne **Piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 23 % apmērā**, sākot ar nākamā mēneša 1. datumu, visiem galvenās ienākuma gūšanas vietas ienākumiem neatkarīgi no to lieluma piemēros iedzīvotāju ienākuma nodokļa 23 % likmi.

No algas ietur:

- valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu darba ņēmēja daļu, ko aprēķina no visas algas, neatskaitot prognozēto mēneša neapliekamo minimumu un atvieglojumus (likme vispārējā gadījumā – 10,50 %);
- iedzīvotāju ienākuma nodokli (likme ir 20 % un/vai 23 %).

Apgādājamie

Grāmatiņas sadaļā "Apgādības" ir norādīta informācija par apgādībā esošām personām, par kurām veikti ieraksti grāmatiņā.

Atvieglojums par apgādājamo personu – 250 eiro mēnesī.

Ienākuma gūšanas vietas

Apgādības

Saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju Jums nav apgādājamo

Pievienot apgādājamo

Lai pievienotu apgādājamo personu, meklētājā ievada personas vārdu, uzvārdu un personas kodu.

Pievienot apgādājamo personu

Saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju nav tādas personas, kuru ņemt apgādībā

Norādīt vārdu (ja ir vairāki, tad norādīt vienu no vārdiem), uzvārdu un personas kodu personai, kuru vēlaties ņemt apgādībā

Vārds*

Uzvārds*

Personas kods*

Meklēt

Persona **var būt apgādībā**, ja tā atbilst vienam no pamatojumiem²:

Pamatojums*	
Radniecība	Par nepilngadīgu bērnu vai par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai
Apgādības sākuma datums*	Par mazbērnu vai audzināšanā paņemtu bērnu, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturnaudu (alimentus), arī tīkmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai spec. izglīt. iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai
Apgādības beigu datums	Par nepilngadīgu brāli un māsu, kā arī par brāli un māsu, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku
	Par apgādībā esošu personu apgādājamiem vai par nestrādājoša laulātā apgādībā esošiem apgādājamiem
	Par maksātāju aizbildnībā esošu personu
	Par maksātāju aizgādībā esošu personu
	Par nestrādājošu laulāto, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti
	Par nestrādājošu vecāku vai vecvecāku, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti
	Par bērnu, kas sasniedzis 18 gadu vecumu un saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti
	Par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir nepilngadīgs bērns, kurš saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti
	Par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir bērns vecumā līdz 3 gadiem vai trīs vai vairāk bērni, no kuriem vismaz viens ir jaunāks par 7 gadiem, vai arī pieci bērni līdz vecākais sasniedz pilngadību vai 24 gadu vecumu, ja turpina mācīties

4. piemērs

Annai un Jānim Vītoļiem 2024. gada 13. janvārī piedzima bērns, kuru Jānis Vītols vēlas reģistrēt savā grāmatiņā kā apgādībā esošu personu. Jānis Vītols savas grāmatiņas sadaļā "Apgādības" nospiež spiedpogu "Pievienot apgādājamo", atlasa personu, kuru vēlas ņemt apgādībā. Pamatojumā Jānis norāda, ka apgādība ir "Par nepilngadīgu bērnu vai par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai". Aizpilda atbilstošo radniecību un datumu, ar kuru iegūtas tiesības uz apgādību. Par apgādībā esošu bērnu Jāņa Vītola grāmatiņā tiks izdarīts attiecīgs ieraksts.

Izvēloties pamatojumu, atsevišķos gadījumos, ja VID rīcībā nav informācijas, kas apliecina nodokļa maksātāja tiesības uz nodokļa atvieglojumiem, jāpievieno papildu dokumenti, kas apliecina tiesības uz konkrētā nodokļa atvieglojuma piemērošanu (*piemēram, grūtniecības lapa*

² Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13. panta pirmās daļas 1. punkts

B vai tiesas spriedums par uztur audas piedziņu no vecākiem un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību).

Vecāki **saglabā nodokļa atvieglojumu** par bērnu, kurš ir vecumā **līdz 19 gadiem un mācās** vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē, arī tad, ja bērns **strādā vasaras brīvlaikā** (no 1. jūnija līdz 31. augustam). Šajā gadījumā vecākiem nav grāmatiņā jāsvītiro ieraksts par bērnu kā apgādājamo un atrašanās vecāku apgādībā netiek pārtraukta automātiski.

Apgādībā esošiem bērniem, kas pabeidz mācības vidusskolas 12.klasē 2024.gada 21.jūnijā (mācību gada beigās)³ un līdz 2024.gada 20.septembrim neuzsāk mācības (VID rīcībā nav ziņas no Izglītības un zinātnes ministrijas vai no paša izglītojamā, ja studē ārvalstīs), 2023.gada 21.septembrī apgādību slēdz ar atpakaļ vērstu datumu, tas ir, kad skola pabeigta.

Tādējādi, ja vecāks zina, ka bērns neturpinās izglīties pēc 12.klases, lai vecākam nepiemērotu nodokļa atvieglojumus periodā, kad tos nav pamata piemērot, vecākam apgādājama no apgādības algas nodokļa grāmatiņā ir jānoņem pašam ar dienu, kad pabeigta 12.klase, t.i. 2024.gada 21.jūniju (nodokļa atvieglojuma piemērošanas beigu datums).

5. piemērs

Jānim ir 15 gadi un viņš ir ierakstīts tēva Gustava Bērziņa grāmatiņā kā apgādībā esoša persona. Jānis vasarā tirgo saldējumu, tas ir, sāk darba tiesiskās attiecības 2022. gada 6. jūnijā.

Ja Jānis izbeidz darba attiecības līdz 31. augustam, apgādība tiek saglabāta.

VID automātiski **pārtrauc apgādību**:

- par bērnu, kad viņš sasniedz 18 gadu vecumu, ja VID rīcībā nav informācijas, ka bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu (bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai). VID automātiski pārtrauc bērnu (no 18 līdz 24 gadiem) apgādību, ja neeksistē spēkā esošs izglītības iegūšanas periods;

6. piemērs

Jānis ir ierakstīts tēva Gustava Bērziņa grāmatiņā kā apgādībā esoša persona. 2023. gada 6. oktobrī Jānim Bērziņam palika 18 gadi. Pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas Jānis turpina vispārējās izglītības iegūšanu. 2024. gadā Jānis saņem atestātu par vispārējās izglītības iegūšanu. Pēc vidusskolas absolvēšanas Jānis mācības neturpina.

*Nodokļa atvieglojums par dēlu Jāni Gustavam Bērziņam piemērojams līdz mācību gada beigām 12. klašu izglītojamiem – 2024. gada 21. jūnijam. **Ja Jānis neturpinās izglītības iegūšanu septembrī, apgādība 2024.gada septembrī tiks pārtraukta ar 2024. gada 22. jūniju.***

³ Ministru kabineta 2022. gada 29. novembra noteikumi Nr. 745 "Noteikumi par 2023./2024. mācību gada un mācību semestru sākuma un beigu laiku un brīvdienu laiku".

Tādējādi, lai nepieļautu nepamatotu iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu piemērošanu, Gustavam Bērziņam pašam jānoņem no apgādības Jānis, kad pabeigta 12.klase, t.i. šogad 21.jūnijs.

- par vasaras brīvlaikā strādājošu bērnu, kad viņš sasniedz 20 gadu vecumu;

7. piemērs

Annai Lapiņai ir 19 gadu, viņa mācās Latvijas Universitātē un ir ierakstīta tēva Jāņa Lapiņa grāmatiņā kā apgādībā esoša persona. Vasaras brīvlaikā no 2022. gada 5. jūnija līdz 2022. gada 31. augustam Anna sāka darba attiecības ar SIA "A". 2022. gada 7. jūlijā Annai palika 20 gadu.

Annai Lapiņai ir tiesības palikt tēva apgādībā līdz 2022. gada 31. augustam un arī turpmāk nākamajā mācību gadā līdz 2023. gada 31. augustam pēc informācijas saņemšanas no Izglītības ministrijas.

Līdz 2022. gada 7. jūlijam Anna palika tēva apgādībā, bet 2022. gada 8. jūlijā VID automātiski slēdza Annas Lapiņas apgādības periodu. Jānim Lapiņam ir iespējams atjaunot apgādības periodu un saņemt atvieglojumus par bērnu, kamēr šis bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja personai nav reģistrētas darba tiesiskās attiecības.

- par personu, kas atsāk darbu pēc bērna kopšanas atvaļinājuma, pamatojoties uz darba devēja iesniegtajām ziņām par darba ņēmējiem (ziņu kodu "41");

8. piemērs

Lauma atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā un audzina bērnu, kas nav sasniedzis trīs gadu vecumu. Vīram apgādībā ir gan bērns, gan sieva (laulātā – Lauma). Kad Lauma atsāk darbu, darba devējs iesniedz ziņas par darba ņēmējiem un Laumas apgādība tiek pārtraukta.

- par personu, kas sāk darba attiecības. Apgādājamajam ir reģistrētas darba tiesiskās attiecības, pamatojoties uz darba devēja iesniegtajām ziņām par darba ņēmējiem.

9. piemērs

Mātei apgādībā ir 20 gadu vecs dēls, kurš mācās augstskolā un 2024. gadā ir noslēdzis darba līgumu uz trim mēnešiem no 1. februāra līdz 30. aprīlim. Dēla plānotie ienākumi ir no 620 eiro līdz 700 eiro mēnesī. Kad dēls uzsāk darbu, darba devējs iesniedz ziņas par darba ņēmējiem un dēla apgādība mātei tiek automātiski pārtraukta.

Savukārt, kad dēls pārtrauc darba attiecības, mātei var piemērot nodokļa atvieglojumu par dēlu kā apgādībā esošu personu līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai.

Informācija darba devējam / ienākuma izmaksātājam

Darba devējam elektroniski ir pieejama informācija (**pārskats Iesniegto algas nodokļa grāmatiņu dati**) par saviem darbiniekiem (tiem, kuri izvēlējušies nodokļa atvieglojumus piemērot pie konkrētā darba devēja) aktuāli piemērojamiem nodokļa atvieglojumiem.

Par aktuāli piemērojamiem nodokļa atvieglojumiem informāciju iespējams iegūt arī XML datnes veidā.

VID elektroniski informē darba devēju vai citu ienākuma izmaksātāju par izmaiņām darbiniekam piemērojamos atvieglojumos, nosūtot informāciju uz e-pasta adresi, kas norādīta sadaļā "Sarakste ar VID".

Darba devējs, pamatojoties uz darba ņēmēja grāmatiņā veiktajām izmaiņām, var veikt taksācijas gada nodokļa pārrēķinu.

Jā pārskatā nav pieejama informācija par darbinieku, grāmatiņa nav iesniegta darba devējam. Tādējādi darba devējam, izmaksājot personai ienākumus, **nav tiesību piemērot** neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus izmaksātājam ienākumam.

Jā darba devējam pārskatā Iesniegto algas nodokļa grāmatiņu dati nav informācijas par darbinieku, aicinām darba devēju informēt attiecīgo darbinieku un lūgt tam EDS iesniegt grāmatiņu ienākuma gūšanas vietā (t. i., norādīt ienākuma gūšanas vietu).

Darba devējs vai cita institūcija, kurai iesniegta grāmatiņa papīra formā, izsniedz to fiziskajai personai vai uzglabā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, t. i., 75 gadus.

Normatīvie akti

- Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli".
- Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumi Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība".
- Ministru kabineta 2013. gada 4. jūnija noteikumi Nr. 304 "Kārtība, kādā piešķirama algas nodokļa grāmatiņa".
- Ministru kabineta 1997. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 138 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu atvieglojumiem invalīdiem, politiski represētajām personām un nacionālas pretošanās kustības dalībniekiem".
- Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 676 "Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai".
- Ministru kabineta 2022. gada 29. novembra noteikumi Nr. 745 "Noteikumi par 2023./2024. mācību gada un mācību semestru sākuma un beigu laiku un brīvdienu laiku".

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 2014. gadā

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 09.01.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [EDS](#) sadaļā "Sarakste ar VID".